

HCS D

**Human capital and social
development.**

2026 – volume 20, issue 3

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali.

2026 – 20-jild, 3-son

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM FAN VA

INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT

UNIVERSITETI

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali

Journal Human capital and social development

Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие

Jurnali

20-jild, 3-son (may) 2026.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития” O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Jurnal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023-yil 29-avgustdagi 342/5-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla tarqqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: muhridinrabbimov@gmail.com

«INSON KAPITALI VA IJTIMOYIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich

Kotib: PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

PhD, professor Arindam Banik (Xalqaro menejment instituti, Hindiston)

PhD, professor (Szechenyi Istvan universiteti, Vengriya) Mahendru Mandeep Kaur

PhD, professor (Balikesir universiteti, Balikesir, Turkiya) Blend Ibrahim

PhD, professor Jiye Li (Sian Jiatong universiteti, Xitoy Xalq Respublikasi)

DSc, professor (Vengriya Qishloq xo‘jaligi va hayotiy fanlar tadqiqot universiteti, Vengriya) Zoltan Lakner

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Usmonova Dilafruz Karshiyevna (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Eshburiyev Umarbek Rashidovich (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

PhD, dots. Karjavova Xurshida Abdumalikovna (SamDU)

PhD, dots. Boltayev Burxon Sadinovich (SamDU)

PhD, dots. Djalilov Faxriddin Azimovich (SamDU)

PUL-KREDIT SIYOSATINING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI VA UNING SAMARADORLIGI

M.M.Muxammedov

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti (SamISI), Samarqand, O'zbekiston.

OPEN ACCESS
HCSD

Correspondence

Muxammedov Murod Muxamedovich
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
(SamISI) "Iqtisodiyot nazariyasi"
kafedrası professori.

Email: muhammedovmurod@rambler.ru

Tel: +998(66) 231 12 53

Received: 28 April 2026

Revised: 11 May 2026

Accepted: 22 May 2026

Published: 31 May 2026

Funding source for publication:
Samarkand State University.

Publisher's Note: HCSD stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright: Journal Human capital and social development © 2 by Samarkand State University is licensed <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Annotatsiya: maqolada pul-kredit siyosatining mohiyati, uning asosiy vositalari hamda iqtisodiy o'sishga ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, Markaziy bank tomonidan amalga oshiriladigan siyosatning inflyatsiya darajasi, foiz stavkalari va investitsion faollikka ta'siri yoritiladi. Maqolada pul-kredit siyosatining ijobiy va salbiy jihatlari ko'rib chiqilib, uning iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi roli ochib beriladi.

Kalit so'zlar: pul-kredit siyosati, iqtisodiy o'sish, inflyatsiya, foiz stavkasi, Markaziy bank, pul massasi, investitsiya, makroiqtisodiy barqarorlik.

ВЛИЯНИЕ ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНОЙ ПОЛИТИКИ НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ И ЕЕ ЭФФЕКТИВНОСТЬ

Аннотация: в статье рассматриваются сущность денежно-кредитной политики, её основные инструменты и влияние на экономический рост. Также анализируется воздействие политики центрального банка на уровень инфляции, процентные ставки и инвестиционную активность. В статье раскрываются преимущества и недостатки денежно-кредитной политики, а также её роль в обеспечении экономической стабильности.

Ключевые слова: денежно-кредитная политика, экономический рост, инфляция, процентная ставка, Центральный банк, денежная масса, инвестиции, макроэкономическая стабильность.

THE IMPACT OF MONETARY POLICY ON ECONOMIC DEVELOPMENT AND ITS EFFECTIVENESS

Annotation: the article examines the essence of monetary policy, its main instruments, and its impact on economic growth. It also analyzes the influence of central bank policies on inflation rates, interest rates, and investment activity. The article highlights the advantages and disadvantages of monetary policy and reveals its role in ensuring economic stability.

Keywords: monetary policy, economic growth, inflation, interest rate, central bank, money supply, investment, macroeconomic stability.

Kirish. Zamonaviy global iqtisodiyot sharoitida har bir davlat oldida turgan eng muhim vazifalardan biri – barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash, inflyatsiya darajasini nazorat qilish hamda aholining farovonligini oshirishdan iboratdir. Ayniqsa, jahon bozorlarida yuz berayotgan beqarorliklar, geosiyosiy keskinliklar va tashqi iqtisodiy omillarning kuchayishi milliy iqtisodiyotlarni yanada puxta va samarali boshqarishni talab etmoqda. Bunday sharoitda makroiqtisodiy siyosatning asosiy yo'nalishlaridan biri bo'lgan pul-kredit siyosatining ahamiyati tobora ortib bormoqda.

Pul-kredit siyosati iqtisodiyotda pul massasi, foiz stavkalari va kredit resurslari hajmini tartibga solish orqali umumiy iqtisodiy muvozanatni ta'minlashga xizmat qiladi. Ushbu siyosat orqali iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, inflyatsiyani jilovlash, milliy valyuta barqarorligini saqlash va investitsion muhitni yaxshilash mumkin. Shu boisdan, pul-kredit siyosati har qanday davlat iqtisodiy siyosatining ajralmas tarkibiy qismi hisoblanadi.

So'nggi yillarda Shavkat Mirziyoyev rahbarligida O'zbekistonda iqtisodiyotni modernizatsiya qilish, bozor mexanizmlarini chuqurlashtirish va makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlashga qaratilgan keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, pul-kredit siyosatini takomillashtirish, inflyatsion targeting tizimini joriy etish hamda bank-moliya tizimini liberallashtirish bo'yicha muhim qaror va farmonlar qabul qilindi.

Davlat rahbarining 2025-yil yakunlari bo'yicha Oliy Majlisga yo'llagan murojaatnomasida ham iqtisodiy o'sishni ta'minlash, inflyatsiyani maqbul darajada ushlab turish va

moliyaviy barqarorlikni kuchaytirish ustuvor vazifalar sifatida belgilab berildi. Ushbu murojaatnomada iqtisodiyotni rivojlantirishda pul-kredit siyosatining samaradorligini oshirish, kreditlash hajmini kengaytirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash va investitsiyalarni jalb etish masalalariga alohida e'tibor qaratildi.

Shuningdek, Markaziy bank faoliyatini mustahkamlash, foiz stavkalari orqali iqtisodiy jarayonlarga ta'sir ko'rsatish mexanizmlarini takomillashtirish hamda pul bozorini rivojlantirish bo'yicha aniq vazifalar belgilandi. Bu esa o'z navbatida iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, yangi ish o'rinlari yaratish va aholi daromadlarini oshirishga xizmat qilmoqda.

Adabiyotlar sharhi. Pul-kredit siyosati va uning iqtisodiy o'sishga ta'siri iqtisodiyot nazariyasining eng muhim va dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Mazkur masala klassik, keynsian, monetarist va zamonaviy makroiqtisodiy maktablar tomonidan turli yondashuvlar asosida o'rganilgan. Iqtisodiy adabiyotlarda pul-kredit siyosatining inflyatsiya darajasi, investitsion faollik, bandlik, ishlab chiqarish hajmi hamda moliyaviy barqarorlikka ta'siri keng tahlil etiladi.

Jumladan, amerikalik iqtisodchi N. Gregory Mankiw o'zining makroiqtisodiyotga oid ilmiy tadqiqotlarida pul-kredit siyosatini iqtisodiy sikllarni tartibga soluvchi asosiy vositalardan biri sifatida baholaydi. Olimning fikricha, Markaziy bank tomonidan foiz stavkalarining o'zgartirilishi investitsiyalar hajmi, iste'mol darajasi va yalpi talabga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, qisqa muddatli davrda pul-kredit siyosati iqtisodiy faollikni rag'batlantirish yoki cheklash

imkoniyatiga ega ekanligi ta'kidlanadi [1]. Shuningdek, Mankyu iqtisodiyotda pul massasining haddan tashqari oshishi inflyatsion bosimni kuchaytirishini, shu sababli Markaziy bankning muvozanatli siyosati muhim ahamiyat kasb etishini qayd etadi.

Monetarizm nazariyasining asoschilaridan biri bo'lgan Milton Friedman pul massasining iqtisodiy jarayonlarga ta'sirini chuqur tadqiq qilgan. Uning nazariyasiga ko'ra, inflyatsiya har doim va hamma joyda pul hodisasi hisoblanadi. Fridman iqtisodiy o'sishni ta'minlash uchun pul taklifining barqaror sur'atlarda o'sib borishi zarurligini asoslab beradi. Olim davlatning iqtisodiyotga ortiqcha aralashuvi iqtisodiy nomutanosibliklarni kuchaytirishini ta'kidlab, pul-kredit siyosatida uzoq muddatli barqarorlikni ustuvor vazifa sifatida ko'rsatadi [2].

Frederic S. Mishkin esa pul-kredit siyosatining transmissiya mexanizmlarini moliyaviy bozorlar bilan uzviy bog'liq holda o'rgangan. Uning ilmiy ishlarida foiz stavkalari kanali, kredit kanali, aktivlar bahosi kanali hamda valyuta kursi orqali iqtisodiyotga ta'sir qilish mexanizmlari atroflicha tahlil qilingan. Mishkinning fikricha, rivojlangan moliyaviy tizim pul-kredit siyosati samaradorligini oshiradi, chunki bank tizimi va moliya bozorlari orqali Markaziy bank qarorlari real sektorga tezroq yetib boradi [3]. Olim ayniqsa inflyatsion targetlash tizimining afzalliklarini alohida ta'kidlab, narxlar barqarorligini ta'minlash uzoq muddatli iqtisodiy o'sishning muhim omili ekanligini qayd etadi.

Keynsian iqtisodiy maktab vakili John Maynard Keynes pul-kredit siyosatini iqtisodiy tanazzul sharoitida talabni rag'batlantirish vositasi sifatida

ko'rib chiqadi. Keynes nazariyasiga ko'ra, iqtisodiy inqiroz davrida foiz stavkalarining pasaytirilishi investitsion faollikni oshiradi va ishlab chiqarish hajmini kengaytiradi. Shu bilan birga, olim ayrim holatlarda "likvidlik tuzog'i" yuzaga kelishi mumkinligini, bunda foiz stavkalarining pasayishi ham investitsiyalarni rag'batlantira olmasligini ta'kidlaydi. Mazkur yondashuv bugungi kunda ham iqtisodiy inqirozlarni yumshatish mexanizmlarini ishlab chiqishda muhim nazariy asos bo'lib xizmat qilmoqda.

Xalqaro tashkilotlar, jumladan International Monetary Fund hisobotlarida pul-kredit siyosati makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashning asosiy instrumentlaridan biri sifatida baholanadi. IMF mutaxassislari tomonidan inflyatsion targetlash rejimi iqtisodiyotda narxlar barqarorligini saqlash, investorlar ishonchini mustahkamlash va iqtisodiy o'sishni qo'llab-quvvatlashda samarali mexanizm sifatida tavsiya etiladi [4]. Hisobotlarda Markaziy bank mustaqilligi pul-kredit siyosati samaradorligini oshiruvchi asosiy omillardan biri sifatida e'tirof etilgan.

World Bank tadqiqotlarida esa pul-kredit siyosatining iqtisodiy rivojlanish, investitsiya muhitini yaxshilash va moliyaviy barqarorlikni ta'minlashdagi o'rni keng tahlil qilingan [5]. Jahon banki ekspertlari moliya bozorlarining rivojlanishi va bank tizimining barqaror ishlashi iqtisodiy o'sish uchun muhim shart ekanligini qayd etadilar. Tadqiqotlarda, ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda pul-kredit siyosatini samarali amalga oshirish uchun institutsional islohotlar zarurligi ta'kidlangan.

Shuningdek, zamonaviy iqtisodiy adabiyotlarda markaziy banklarning raqamli iqtisodiyot sharoitidagi faoliyati ham alohida o'rganilmoqda. Ayrim tadqiqotchilar raqamli to'lov tizimlari va markaziy bank raqamli valyutalari (CBDC) pul-kredit siyosati transmissiya mexanizmlariga sezilarli ta'sir ko'rsatishini ta'kidlaydilar. Bunday innovatsiyalar moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatini kengaytirishi bilan birga, Markaziy bankning iqtisodiyotdagi nazorat funksiyalarini ham kuchaytirishi mumkin.

Milliy iqtisodiy adabiyotlarda ham pul-kredit siyosatini takomillashtirish masalalariga katta e'tibor qaratilgan. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki materiallarida inflyatsion targetlash tizimiga bosqichma-bosqich o'tish, pul bozori instrumentlarini rivojlantirish, bank tizimi likvidligini samarali boshqarish va milliy valyuta barqarorligini ta'minlash masalalari keng yoritilgan [6]. Tadqiqotlarda O'zbekistonda pul-kredit siyosati samaradorligini oshirish uchun moliya bozorlarini chuqurlashtirish, tijorat banklari faoliyatini takomillashtirish va monetar instrumentlardan foydalanish mexanizmlarini modernizatsiya qilish zarurligi qayd etilgan.

Umuman olganda, ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, pul-kredit siyosati iqtisodiy o'sish, inflyatsiya, investitsiya va moliyaviy barqarorlik o'rtasidagi muvozanatni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Turli iqtisodiy maktablar ushbu siyosatning samaradorligini turlicha baholagan bo'lsalar-da, zamonaviy iqtisodiy amaliyotda Markaziy bankning puxta va moslashuvchan pul-kredit siyosati barqaror iqtisodiy rivojlanishning asosiy omillaridan biri sifatida qaralmoqda.

Tadqiqot metodologiyasi.

Tadqiqot jarayonida iqtisodiy davrlar va iqtisodiy tebranishlarni chuqur o'rganish maqsadida turli ilmiy usullardan kompleks tarzda foydalanildi. Xususan, tizimli yondashuv asosida iqtisodiy jarayonlarning o'zaro bog'liqligi va ularning rivojlanish qonuniyatlari tahlil qilindi.

Asosiy qism. Pul-kredit siyosati zamonaviy iqtisodiyotda makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, inflyatsiyani nazorat qilish, iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish hamda moliyaviy tizim barqarorligini saqlashning eng muhim vositalaridan biri hisoblanadi. Ushbu siyosat Markaziy bank tomonidan amalga oshirilib, pul massasi, foiz stavkalari, majburiy zaxira me'yorlari va ochiq bozor operatsiyalari orqali iqtisodiyotga ta'sir ko'rsatadi. Pul-kredit siyosatining samaradorligi mamlakat iqtisodiyotining rivojlanish darajasi, moliya bozorining chuqurligi va bank tizimining barqarorligi bilan chambarchas bog'liqdir [1].

Iqtisodiy nazariyada pul-kredit siyosatining iqtisodiy rivojlanishga ta'siri turli ilmiy maktablar tomonidan turlicha izohlanadi. Keynesian yondashuv pul-kredit siyosatini yalpi talabni boshqarish vositasi sifatida talqin qiladi. Ushbu nazariyaga ko'ra, Markaziy bank tomonidan foiz stavkalarining pasaytirilishi investitsiya va iste'mol hajmini oshiradi, natijada ishlab chiqarish kengayadi va iqtisodiy o'sish sur'atlari tezlashadi. Ayniqsa, iqtisodiy pasayish davrida ekspansion pul siyosati iqtisodiyotni rag'batlantirishda muhim rol o'ynaydi [11]. Neoklassik va monetaristik yondashuvlarda esa pul massasining haddan tashqari oshishi uzoq muddatda inflyatsiyani kuchaytirishi, iqtisodiy o'sishga esa cheklangan darajada ta'sir qilishi ta'kidlanadi. Monetarist olim

M.Fridman pul taklifining barqaror o'sishi iqtisodiy barqarorlikning asosiy omili ekanligini ilgari surgan [3]. Shu sababli zamonaviy Markaziy banklar inflyatsiyani past va barqaror darajada ushlab turishga alohida e'tibor qaratmoqda.

Pul-kredit siyosatining iqtisodiyotga ta'siri transmissiya mexanizmi orqali amalga oshadi. Mazkur mexanizm bir nechta o'zaro bog'liq kanallardan iborat bo'lib, ular orqali Markaziy bank qarorlari real sektorga uzatiladi.

1-jadval

Pul-kredit siyosati transmissiya kanallarining iqtisodiyotga ta'siri

Transmissiya kanali	Ta'sir mexanizmi	Natijasi
Foiz stavkasi kanali	Asosiy stavka o'zgarishi kredit foizlariga ta'sir qiladi	Investitsiya va iste'mol hajmi o'zgaradi
Kredit kanali	Bank likvidligi va kreditlash hajmi o'zgaradi	Ishlab chiqarish faolligi oshadi yoki pasayadi
Valyuta kursi kanali	Milliy valyuta kursi eksport-importga ta'sir qiladi	Tashqi savdo va YAIMga ta'sir ko'rsatadi
Aktivlar narxi kanali	Aksiyalar va boshqa aktivlar qiymati o'zgaradi	Boylik effekti orqali talab shakllanadi
Kutilmalar kanali	Bozor ishtirokchilari inflyatsion kutishlari shakllanadi	Iqtisodiy qarorlar va investitsiyalar o'zgaradi

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, pul-kredit siyosati nafaqat moliyaviy sektor, balki ishlab chiqarish, iste'mol va tashqi iqtisodiy faoliyatga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, foiz stavkasi kanali rivojlanayotgan mamlakatlarda eng faol transmissiya vositalaridan biri hisoblanadi.

Pul-kredit siyosatining iqtisodiy rivojlanishga ta'siri investitsion faollik orqali yanada yaqqol namoyon bo'ladi. Foiz stavkalarining pasayishi kredit resurslarini arzonlashtiradi va tadbirkorlik subyektlari uchun qo'shimcha moliyaviy imkoniyatlar yaratadi. Natijada yangi ishlab chiqarish quvvatlari tashkil etiladi, innovatsion loyihalar moliyalashtiriladi

hamda bandlik darajasi oshadi. Aksincha, qat'iy monetar siyosat inflyatsiyani pasaytirishga xizmat qilsa-da, qisqa muddatda iqtisodiy faollikning sekinlashuviga olib kelishi mumkin [4].

Zamonaviy iqtisodiyotda inflyatsion targetlash rejimi pul-kredit siyosatining eng samarali usullaridan biri sifatida qaralmoqda. Ushbu tizimda Markaziy bank inflyatsiyaning maqsadli ko'rsatkichini belgilaydi va pul-kredit instrumentlari orqali ushbu darajani saqlashga intiladi. Inflyatsiyaning barqarorligi esa iqtisodiy subyektlarning uzoq muddatli rejalashtirish imkoniyatlarini kengaytiradi hamda investitsion muhitni yaxshilaydi [5].

2-jadval

Pul-kredit siyosatining iqtisodiy ko'rsatkichlarga ta'siri

Ko'rsatkich	Ekspansion siyosat natijasi	Restriktiv siyosat natijasi
Foiz stavkalari	Pasayadi	Oshadi
Kredit hajmi	Ko'payadi	Qisqaradi
Investitsiyalar	Faollashadi	Kamayadi
Inflyatsiya	Oshishi mumkin	Pasayadi
Bandlik	Ortadi	Pasayishi mumkin
YAIM o'sishi	Tezlashadi	Sekinlashadi

Jadvaldan ko'rinadiki, pul-kredit siyosati iqtisodiy ko'rsatkichlarga kompleks ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli Markaziy banklar iqtisodiy o'sish va narxlar barqarorligi o'rtasida optimal muvozanatni saqlashga harakat qiladilar.

O'zbekiston iqtisodiyotida ham so'nggi yillarda pul-kredit siyosatini modernizatsiya qilish va bozor mexanizmlariga moslashtirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, valyuta bozorining liberallasuvi, asosiy stavkaning bozor instrumentiga aylanishi va inflyatsion targetlash rejimiga bosqichma-bosqich o'tish Markaziy bank siyosatining samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, bank tizimida raqobatni kuchaytirish, xususi sektor ulushini oshirish va raqamli moliyaviy xizmatlarni rivojlantirish monetar transmissiya mexanizmining samaradorligini kuchaytiradi.

Bundan tashqari, raqamli iqtisodiyot sharoitida pul-kredit siyosatining yangi shakllari ham paydo bo'lmoqda. Elektron to'lov tizimlari, raqamli bank xizmatlari va fintex texnologiyalarining rivojlanishi pul aylanish tezligini oshirib, Markaziy bank siyosatining iqtisodiyotga ta'sir doirasini kengaytirmoqda. Shu sababli kelajakda Markaziy banklar nafaqat an'anaviy monetar instrumentlardan, balki raqamli moliyaviy vositalardan ham faol foydalanishlari kutilmoqda.

Umuman olganda, pul-kredit siyosati iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda strategik ahamiyatga ega bo'lib, uning samaradorligi monetar instrumentlarning to'g'ri tanlanishi, institutsional mustaqillik, moliya bozori rivojlanganligi va iqtisodiy subyektlar ishonchi bilan belgilanadi. Barqaror va muvozanatli monetar siyosat uzoq

muddatli iqtisodiy o'sish, inflyatsiya barqarorligi hamda aholining farovonligini oshirishning muhim omili hisoblanadi.

Xulosa va takliflar. Olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, pul-kredit siyosati zamonaviy makroiqtisodiy boshqaruv tizimining eng muhim va strategik ahamiyatga ega elementlaridan biri hisoblanadi. U orqali davlat iqtisodiyotdagi pul muomalasi, kredit resurslari va foiz stavkalari ustidan ta'sir o'tkazib, inflyatsiyani nazorat qiladi hamda barqaror iqtisodiy o'sish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi.

Tadqiqot natijalari pul-kredit siyosatining iqtisodiyotga ta'siri asosan foiz stavkalari, kreditlash hajmi, valyuta kursi va iqtisodiy kutilmalar orqali amalga oshishini ko'rsatdi. Shu bilan birga, ushbu siyosatning samaradorligi ko'p jihatdan iqtisodiyotning institutsional rivojlanish darajasi, moliyaviy bozorlar chuqurligi va Markaziy bankning mustaqilligiga bog'liq ekanligi aniqlandi.

Shuningdek, inflyatsiyani past va barqaror darajada ushlab turish iqtisodiy o'sishning muhim sharti hisoblanadi. Barqaror inflyatsiya muhiti investitsiyalarni rag'batlantiradi, iqtisodiy subyektlar ishonchini oshiradi va uzoq muddatli iqtisodiy qarorlar qabul qilishni yengillashtiradi.

Biroq, pul-kredit siyosati yakka holda iqtisodiy o'sishni to'liq ta'minlay olmaydi. Uning samaradorligi fiskal siyosat, investitsiya siyosati va institutsional islohotlar bilan uyg'un holda amalga oshirilgandagina yuqori bo'ladi. Shu sababli, iqtisodiy siyosatda kompleks yondashuvni qo'llash muhim ahamiyat kasb etadi.

Takliflar: *Markaziy bank mustaqilligini yanada mustahkamlash –*

pul-kredit siyosatining samaradorligini oshirish uchun siyosiy bosimlardan holi mustaqil qaror qabul qilish tizimini rivojlantirish zarur.

Inflyatsion targetlash mexanizmlarini takomillashtirish – inflyatsiyani prognozlash usullarini modernizatsiya qilish va aniq maqsadli ko‘rsatkichlarga erishish mexanizmlarini kuchaytirish lozim.

Moliyaviy bozorlarni chuqurlashtirish – fond bozori, obligatsiyalar bozori va bank tizimini rivojlantirish orqali pul-kredit siyosatining transmissiya mexanizmini kuchaytirish zarur.

Kreditlash tizimini kengaytirish va diversifikatsiya qilish – ayniqsa kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari uchun moliyaviy resurslarga kirishni yengillashtirish kerak.

Raqamli moliyaviy texnologiyalarni joriy etish – fintech,

raqamli to‘lov tizimlari va markaziy bank raqamli valyutalarini rivojlantirish orqali pul muomalasi samaradorligini oshirish mumkin.

Pul-kredit va fiskal siyosat uyg‘unligini ta‘minlash – davlat byudjeti va pul siyosati o‘rtasidagi muvofiqlikni kuchaytirish orqali umumiy makroiqtisodiy barqarorlikni ta‘minlash zarur.

Shaffoflik va kommunikatsiyani oshirish – Markaziy bank faoliyatining ochiqqligini ta‘minlash, aholiga va biznesga aniq signal berish orqali iqtisodiy kutilmalarni barqarorlashtirish muhim.

Umuman olganda, pul-kredit siyosatini ilmiy asoslangan va zamonaviy yondashuvlar asosida amalga oshirish mamlakatning uzoq muddatli iqtisodiy rivojlanishida hal qiluvchi omil bo‘lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Mankiw N.G. Macroeconomics. – New York: Worth Publishers, 2019 - 8 p.
2. Friedman M. Money Mischief: Episodes in Monetary History. – New York: Harcourt Brace & Company, 1994. – 318 p.
3. Mishkin F.S. The Economics of Money, Banking and Financial Markets. – Boston: Pearson Education, 2021. – 720 p.
4. International Monetary Fund. World Economic Outlook: Inflation and Monetary Policy. – Washington D.C., 2023.
5. World Bank. Global Economic Prospects. – Washington D.C., 2023.
6. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Pul-kredit siyosatining asosiy yo‘nalishlari. – Toshkent, 2024.
7. Keynes J.M. The General Theory of Employment, Interest and Money. – London: Macmillan, 1936. – 472 p.
8. Blanchard O. Macroeconomics. – London: Pearson Education, 2021. – 610 p.
9. Bernanke B., Gertler M. “Inside the Black Box: The Credit Channel of Monetary Policy Transmission.” // Journal of Economic Perspectives. – 1995. – Vol. 9(4). – pp. 27-48.
10. Taylor J.B. “Discretion versus Policy Rules in Practice.” // Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy. – 1993. – Vol. 39. – pp. 195-214.
11. Blanchard O. Macroeconomics. Pearson Education Limited.
12. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti rasmiy veb-sayti: farmon va qarorlar.

CONTENTS

1	Muxammedov Murod Muxamedovich	4-10
	PUL-KREDIT SIYOSATINING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI VA UNING SAMARADORLIGI	
2	Safin Farid Gubaydullayevich, Safin Farid Gubaydullayevich, Qobulov Dilshod Qodir o'g'li	11-19
	QIYOSIY YONDASHUV BILAN OBYEKT QIYMATINI BAHOLASHNING ISHONCHLILIGI VA ANIQLIGI MASALASI	
3	Muxammedova Zarina Murodovna	20-26
	IPOTEKA MOLIVAVIY INSTRUMENTLARI BOZORINING ISHLASH TAMOIYILLARI VA RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	
4	Teshayev Shaxro'z Anvar o'g'li	27-31
	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AHOLINING MUNOSIB MEHNAT MIGRATSIYASI JARAYONLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	
5	Latipova Shaxnoza Maxmudovna	32-41
	AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DIVIDEND SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH	
6	Berdiyev Anvar Abduraxmonovich, Ziyodullayev Navruzbek Botir o'g'li	42-49
	AHOLI DAROMATLARINI TARTIBGA SOLISHDA SOLIQ MEKANIZMLARINING AHAMIYATI	
7	Jin Bochen	50-54
	RURAL E-COMMERCE AND TECHNOLOGICAL INNOVATION: LESSONS FROM CHINA AND UZBEKISTAN	
8	Nasimov Ikrom Khusanovich	55-65
	O'ZBEKISTONDA KO'P O'LCHOVLI KAMBAG'ALLIKKA QARSHI KURASH STRATEGIYASI VA METODOLOGIYASI	
9	Pardayeva Ozoda Mamayunusovna	66-69
	O'ZBEKISTONDA OILAVIY TURIZM TADBIRKORLIGI UCHUN RAQAMLI INNOVATSIYA STRATEGIYALARI	
10	Nasimov Ikrom Khusanovich, Rieznik Stanislav	70-74
	MAHALLA-CENTERED COOPERATIVES AS A MECHANISM FOR SUSTAINABLE GROWTH AND LOCAL ENTREPRENEURSHIP IN UZBEKISTAN: LESSONS FROM SOUTH KOREA'S SAEMAUL AND NACF	
11	Shakarov Farrux Narqul o'g'li	75-82
	MARKAZIY BANKNING PUL-KREDIT SIYOSATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI (GERMANIYA, XITOIY VA YAPONIYA TAJRIBALARI ASOSIDA)	
12	Ibroximova Nafosat Abdusattor qizi	83-92
	RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA INSON KAPITALINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MEKANIZMLARI	
13	Vakhobov Zafarjon Tolibjonovich	93-99
	A THREE-COMPONENT MODEL FOR ASSESSING THE SOCIO-ECONOMIC IMPACT OF DESTINATION BRANDING: EVIDENCE FROM SAMARKAND	
14	Kadirova Shaxnoza Ilhomovna	100-105

	IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA SANOAT KORXONALARINI SAMARALI BOSHQARUV USULLARI VA ULARNING MEKANIZMLARI	
15	Abduvohidova Gulshan Akmalovna	106-112
	XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INTELEKTUAL RESURLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	
16	Ахмедова Азиза Тохировна	113-120
	УПРАВЛЕНИЕ ФИНАНСОВО-ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТЬЮ КАК МЕХАНИЗМ ТРАНСФОРМАЦИИ ПОТЕНЦИАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ В КОНКУРЕНТНЫЕ ПРЕИМУЩЕСТВА	
17	Hashimova Madina Muratkhanovna	121-127
	HUDUDUY MADANIY MEROS OBEKTLARINI BOSHQARISH VA MUHOFAZA QILISHDA INTEGRATSIYALASHGAN STRATEGIYALAR	
18	Ibragimova Nilufar Ziyadullayevna, Absamatova Nafisa Shovkat qizi	128-134
	GLOBALIZATSIYA SHAROITIDA MEHNAT BOZORI RIVOJLANISHINING KADRLAR RAQOBATBARDOSHLILIGIGA TA'SIRI.	
19	Alibekova Saodat Lapasovna, Anorboyev Dilshod	135-142
	INSON KAPITALIGA INVESTITSIYA KIRITISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	
20	Irkinboyev Akmal G'ayrat o'g'li	143-149
	IJTIMOY-IQTISODIY O'ZGARISHLAR SHAROITIDA ISH BILAN BANDLIKNI MOSLASHUVCHAN DARAJASINI BAHOLASH	
21	Azizova Nilufar Ikrom qizi, Asrorqulov Asilbek Urol o'g'li	150-158
	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING XIZMAT KO'RSATISH SOHALARIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O'RNINI VA AHAMIYATI	
22	Ibragimova Nilufar Ziyadullayevna, Mirzamuratov Ruslan Kurbanbay o'g'li	159-164
	RAQAMLI LOGISTIKADA BLOKCHEYN TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA ISTIQBOLLARI	
23	Odiljonov Alibek Akmaljon o'g'li	165-172
	MEHNAT BOZORIDA ISHCHI KUCHI SIFAT KO'RSATKICHLARINI ANIQLASH YO'LLARI	
24	Sultanova Nigina Utkurovna	173-180
	MEHMONDO'STLIK INDUSTRIYASIDA RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHDAGI O'RNINI	
25	Abduvaliyev Abdurahim Salim o'g'li	181-186
	RAQAMLI MARKETING VOSITALARINING GASTRONOMIK TURIZM RIVOJIGA TA'SIRI VA UNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA)	
26	Хотамкулова Мадина Санжар кизи	187-191
	ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧАСТНИКОВ ФИНАНСОВОГО РЫНКА В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ ПОСРЕДСТВОМ ФИНАНСИРОВАНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ ПУТЁМ ЭМИССИИ АКЦИЙ	
27	Ye Hanlong	192-196

	SUCCESSFUL EXPERIENCES AND POLICY IMPLICATIONS OF THE SHANGHAI FREE TRADE ZONE FOR DEVELOPING COUNTRIES	
28	Ernazarov Ortiq Eshnazarovich, Sh.S.Saidov	197-202
	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALOQA XIZMATLARI AUDITI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	
29	Hao Xiaohui	203-213
	ORGANIZATIONAL-ECONOMIC MECHANISMS AND DESTINATION COMPETITIVENESS IN THE CONTEMPORARY MEDICAL TOURISM MARKET	
30	Pardayeva Ozoda Mamayunusovna	214-220
	INNOVATSION IQTISODIY SHAROITIDA TURIZM SOHASIDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH: MADANIY-TARIXIY TURIZM MISOLIDA	
31	Nigmatova Malika Baxtiyorovna	221-226
	O'ZBEKISTONDA TA'LIM TURIZMINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-BOSHQARUV MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH: NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLAR	
32	Narzikulov Dilshod Rustamovich	227-235
	MAHALLIY HUDUDLARDA BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY VA EKOLOGIK JIHATLARI: JAHON TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON UCHUN ILMIY-AMALIY TAVSIYALAR	
33	B.M.Boboqulov , S.B.Sharipov , Sh.Sh.Jo'rayev	236-244
	MILLIY IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA XUSUSIY TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATI TAHLILI	
34	Sirojiddinova Shahrizoda Davronovna	245-252
	BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA STRATEGIK BOSHQARUVNING INSTITUSIONAL ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	
35	Abduganiyev Abdulaziz Alisher o'g'li	253-259
	FINANCIAL ENGINEERING AND ITS INTRODUCTION TO THE CAPITAL MARKET OF UZBEKISTAN	
36	Erbo'tayev Azimjon Qaxromon o'g'li	260-268
	AGROTURISTIK XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARIGA OID ILMIY NAZARIYALAR VA KONSEPTUAL YONDASHUVLAR	
37	O.E.Ernazarov, Sh.S.Saidov	269-274
	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALOQA XIZMATLARI AUDITI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	
38	Xolbayeva Marguba Kazokboyevna	275-282
	XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA TADBIRKORLIK SUB'EKTLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH XUSUSIYATLARI	
39	Rabbimov Muxriddin Musoqul o'g'li	283-289
	MAMLAKATIMIZDA PUL-KREDIT SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	
40	Sirojiddinova Shahrizoda Davronovna	290-295
	TURIZM SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH ORQALI XIZMATLAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	